

Miliony mrtvých v řádu hodin? Na smrtící pandemii Česko není připravené, tvrdí studie

Blesk.cz, 26. 10. 2019

Žádná země na světě není dostatečně připravená na vypuknutí smrtící pandemie, která by mohla vymýtit miliony lidí. Vyplývá to z GHS Indexu, podle kterého v přípravě na nebezpečné nemoci selhávají kompletně všechny státy. A platí to i pro Česko, které žebříček označil jako zemi, kde se problematika řeší jen okrajově. V připravenosti ho překonaly i Turecko nebo Albánie.

GHS Index (Global Health Security, tedy Index bezpečnosti globálního zdraví) je ukazatel, který sestavily John Hopkins centrum pro bezpečnost zdraví a Iniciativa za omezení jaderné hrozby (NTI) ve spolupráci s The Economist Intelligence Unit (EIU). Jeho cílem je zhodnotit, jak si země vedou v prevenci šíření možných nebezpečných nemocí a jak se jim s nimi daří bojovat.

Maximální skóre, které stát může získat, je sto bodů. Na to zdaleka nedosáhla ani jedna země, průměrný počet vyšel 40 bodů. I na Západě, kde se nachází nejpřipravenější země, se skóre dostalo sotva přes 50 bodů. Odborníci ze zmíněných institucí v té souvislosti upozorňují, že problém je skutečně velký a doslova nikdo si nemůže dovolit jej neřešit.

Česko jako světový průměr

Pro lepší orientaci experti rozdělili zkoumané země do tří kategorií – nejméně připravené, více připravené a nejvíce připravené. Česká republika se se ziskem 52 bodů dostala do té prostřední, nachází se tedy v globálním průměru. Do něj se rovněž dostalo nejvíce států.

Nemoc, která bude zabíjet lidi po milionech: Bill Gates varuje před vražednou pandemií

V rámci top připravených zemí, tedy těch, které riziko řeší nejvíce, zmiňuje GHS Index jen 13 států – Kanadu, USA, Velkou Británii, Francii, Švýcarsko, Nizozemí, Dánsko, Švédsko, Finsko, Slovinsko, Thajsko, Jižní Koreu a Austrálii. Tady jsou aktuálně nejlépe vybaveni přežít možnou smrtelnou pandemii. Jak ale upozorňují experti, pokud nějaká nemoc skutečně vypukne a bude vysoce nakažlivá, příprava jim bude prakticky k ničemu, protože jejich sousedé stejně chorobu přinesou.

Otázka je, kdy to přijde, ne jestli to přijde

Nemoci se dokážou šířit v řádu hodin, na což minulý měsíc upozorňovala Světová zdravotnická organizace (WHO). V rozsáhlé zprávě varovala, že riziko nové pandemie je mimořádně vysoké a vše může dopadnout ještě hůře než po první světové válce, kdy španělská chřipka zabila 50 milionů lidí a 500 milionů infikovala.

„Existuje velmi reálná hrozba rychle se pohybující, vysoce smrtící pandemie respiračního patogenu, která zabije 50 až 80 milionů lidí a zlikviduje téměř pět procent světové ekonomiky,“ napsali vědci z WHO. „Globální pandemie v takovém měřítku by byla katastrofální a vyvolala by rozsáhlou nestabilitu a nejistotu. Svět není připraven,“ dodali.

V Evropě se poprvé objevily nebezpečné opičí neštovice. Hrozí pandemie?

Jen pár dní po nich následovala zpráva Koalice pro epidemiologickou připravenost a inovace (CEPI), což je mezinárodní organizace, která vznikla při Světovém ekonomickém fóru. A dospěla prakticky ke stejnému názoru. „Můžeme si být jistí, že další epidemie je na obzoru. Není otázka, jestli přijde, ale kdy,“ komentoval tehdy zjištění Richard Hatchett, šéf CEPI. „Musíme se připravit. Musíme investovat do technologií, které můžeme rychle použít v případě, že se objeví patogen s epidemickým potenciálem,“ uvedl dále.

Epidemiolog Maďar: Počet obětí může být ohromný

Podobně hovořil v září pro Blesk Zprávy i uznávaný český epidemiolog Rastislav Maďar z Ústavu epidemiologie a ochrany veřejného zdraví Ostravské univerzity. Podle něj odhady, že by během pár hodin zemřelo 80 milionů lidí, jsou ještě skromné – může to být mnohem více. Přitom k tomu stačí virus podobný chřipce.

„Odhad 36 hodin je velmi reálný. Pokud jde o počet obětí, to by ovlivnily do značné míry i náhodné faktory, mohl by být i mnohem vyšší. To přesně předpokládat nelze,“ domnívá se Maďar. 36 hodin je časový úsek, který vědci z WHO stanovili jako dobu, během které by mohlo zemřít zmíněných 80 milionů lidí.

Důvod podle epidemiologa souvisí se současným nastavením světa. „V této době cestuje do zahraničí a mezi různými kontinenty nejvíce lidí v celé historii lidstva a taky nejrychleji, do 24 hodin se můžete dostat i do velmi odlehlých míst naší planety,“ vysvětluje, proč by smrtící patogen byl schopný tak rychle se rozšířit po celé zeměkouli.

Pandemie chřipky se rozšíří během 36 hodin a zabije 80 milionů lidí, varují vědci! Číslo bude vyšší, soudí epidemiolog Maďar

Záhadná nemoc X

O riziku lze mluvit i přesto, že se neví, která nemoc očekávanou pandemii způsobí. Obvykle vědci uvádějí, že ještě není objevena, a tudíž ji nazývají nemoc X. Není však vyloučeno, že „paseku“ udělají i některé patogeny, které již známe – v sobotu například Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) oznámilo, že obávaný virus zika se poprvé objevil v Evropě. Dva nakažení Francouzi do žádné postižené země v nedávné době necestovali, museli tedy nemoc chytit doma. Virus přenáší komáři tygrovaní, kteří se ojediněle objevují i na jihu Moravy.

Stále nevyřešená je rovněž situace s ebolou, která mezi lety 2013 a 2016 zabila na západě Afriky přes 11 tisíc lidí, přičemž odborníci uvádějí, že číslo je pravděpodobně podhodnocené. V posledních dvou letech usmrtila dalších 2100 lidí v Kongu.

Přežilo by lidstvo zombie invazi? Výzkum: Za 100 dní zbylo jen 181 lidí

Pokud bychom však měli mluvit pouze o Evropě, velká varování se vydávají před kryptosporidiózou (průjmové onemocnění způsobené parazitem), novými kmeny E.coli a variantní Creutzfeldtovo-Jakobovou chorobou.

Co autoři indexu poznamenali

Podmínky pro bezpečnost zdraví nejsou vázány na bohatství země.

Skóre pod 50 bodů získalo přes 100 zemí světa.

I když stát má krizový epidemiologický plán, často není otestovaný.

Přes 85 procent zemí v minulém roce nevykonalo simulační cvičení, které doporučuje WHO

Vládní nařízení pro takové testy existují jen v 5 procentech zemí.

V půlce států je tak špatná politická nebo bezpečnostní situace, že vláda by v případě pandemie nedokázala adekvátně reagovat.

Zdroj:

<https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/623637/miliony-mrtvych-v-radu-hodin-na-smrtici-pandemii-cesko-neni-pripravene-tvrdi-studie.html>